

اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر طرحواره بر باورهای غیرمنطقی و طرحواره های ناسازگار بیماران مبتلا به اختلال وسواسی جبری

هانیه قربانی^۱، تینا حسین زاده^۲

چکیده

هدف از مطالعه حاضر اثربخشی شناخت درمانی مبتنی بر طرحواره بر باورهای غیرمنطقی و طرحواره های ناسازگار در بیماران مبتلا به اختلال وسواسی جبری بود. این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی است که با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه گواه انجام شد. جامعه مورد مطالعه عبارت بود از کلیه افراد مبتلا به اختلال وسواس فکری عملی مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر گرگان در سال ۹۵-۹۶. نمونه شامل ۳۰ فرد مبتلا به اختلال وسواس فکری عملی بود که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انتخاب به طور تصادفی ۱۵ نفر در گروه آزمایشی و ۱۵ نفر در گروه گواه جایگزین شدند. به منظور جمع آوری داده ها از آزمون باورهای غیر منطقی جونز (۱۹۶۸) و پرسشنامه طرحواره های ناسازگار یانگ (۲۰۰۵) استفاده شد. پس از جمع آوری داده ها نبه منظور تحلیل از کواریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که طرحواره درمانی باعث کاهش باورهای غیرمنطقی (درماندگی در برابر تغییر، توقع تایید از دیگران، اجتناب از مشکل، بی مسئولیتی هیجانی) شده است. همچنین طرحواره درمانی در پس آزمون باعث کاهش محرومیت هیجانی (ma)، نقص / شرم (si)، شکست (fa)، وابستگی / بی کفایتی (di)، آسیب پذیری نسبت به بیماری (vh)، ایثار (sb)، بازداری هیجانی (ei) و معیارهای سرسختانه (us) شده است. با توجه به نتایج به دست آمده می توان از طرحواره درمانی به منظور

۱ - کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد چالوس

۲ - کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد چالوس

کاهش جنبه های شناختی در بیماران مبتلا به اختلال وسواس فکری عملی در راستای کاهش علائم این بیماران استفاده نمود.

کلید واژه: طرحواره درمانی، باورهای غیرمنطقی، طرحواره های ناسازگار، اختلال وسواسی جبری

مقدمه

شناخت آن دسته از اختلال های روانی که تحت عنوان اختلال وسواس فکری- عملی مشخص می شوند توجه بسیاری از روانشناسان، روانپزشکان و پژوهندگان را به خود جلب کرده است (رادلسکو و مارا^۱، ۲۰۱۷؛ مالهورا^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). در اختلال وسواسی-فکری عملی افکار وسواسی و اضطراب آور با وسواس های عملی همراه می گردد. این وسواس های عملی رفتارهای وسواس گونه هستند که فراد در جهت کاهش وسواس های فکری خود به کار می گیرد (اسکترلر^۳، ۲۰۱۵). این رفتارها تکراری، کلیشه ای و تا اندازه ای غیرارادی هستند (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۱۲). بر اساس آخرین نسخه راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی DSM-5، اختلال وسواسی-جبری و اختلالات مرتبط شامل اختلال وسواسی-جبری، اختلال بدریخت انگاری بدن، اختلال ذخیره سازی، اختلال کندن مو، اختلال خراشیدن پوست، اختلال وسواسی-جبری و اختلالات ناشی از مواد/دارو، اختلال وسواسی-جبری و اختلالات مرتبط ناشی از بیماری طبی، اختلال وسواسی-جبری و اختلالات مرتبط معین دیگر و اختلال وسواسی-جبری و اختلالات مرتبط نامعین می باشد (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳). این اختلال در بزرگسالان اختلال شایعی است که در صورت عدم درمان مزمن خواهد شد

1 Radulescu, Marra

2 Malhotra

3 Schnettler